

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint
A nyílt tér sora 1 korona

Hungaria.

Irtta: Dörnyei József.

A vészharang szaggatottan és idegrázóan kong felettünk. Temetésre készülünk. Sűrű felhők, villámok cikkáznak. Semmi pompa, semmi dísz. Óriási, izgatott népkeverék. Kíváncsian szemléljük a sírkörül állókat: az arcokon a kapzsi örökösök rút mosolya, fonnyadt ujjakkal még a halotti leplet is széttepnék, irigy tekintetük egymás arcába furódik. Eszeveszett zajongás, semmi meghatótság... nem, itt még sem lehet halva a halott. Hisz más gyászpompáról jósolt a nagy költő:

»S a sírt, hol nemzet sülyed el,
Népek veszik körül,
S a népek millióinak
Szemében gyászkönyv ül.«

Hol a gyászkönyv, hol a fájdalom? Ki a sirató?! Semmi nyoma a kegyeletnek... Nem, itt végzetes tévedés lehet. Hol a halott? Dobog-e még szíve, meleg-e még teste? De hisz nem halt még meg! Az égrel! Le ne szegezzétek a koporsót, élőt temettek el! Félre gonoszok!

Eszméletlenül fekszik a koporsóban; csunya, frissen felszaggatott sebek borítják Hungaria csodaszép testét. Az arc, ez a legszebb leányarc, egy örült nő gyűrött, torz arca. Alig valami nyoma a léleknek, a szellemnek. Hej, pedig de szép volt valaha! Micsoda öntudat, önérzet, micsoda jogos büszkeség lakott benne egykor. Belsőjének tükre, a ragyogó, a mindenkitől csodált szem ma zavaros. Rút férgek várják, hogy kielégíthessék telhetetlen gyomrukat, nem is sejtve, hogy megmérgezik magukat.

Mi történt itt? Mit vétett a leányzó, hogy ily csúnyán bántak vele? Rosszul nevelték, félrevezették. Csillogó ékszereket ígértek neki, melyekről előre tudhatta volna, hogy hamisak lesznek. Céda lett, mással táncolt, másnak dobta oda magát, nem ahhoz

ment, kinek számára a sors teremtette, ki talán odaadón örökké szerette, megbecsülte volna. De meg is bünhődött: mérhetetlen sokat szenvedett, számtalanszor csalódott. Panaszkodnia sem volt szabad, mert nyelvét is lakat alatt tartották s még a sóhajára, az álmára is vigyáztak s mikor mindenéből kifosztotta, galádul kihasználta, rútul... nem... a leány taszította el gonosz csábítóját.

Jött a megtérés, a bánat ideje. Hamut hintett fejére, kámzsába öltözött, zsolozsmákat zengett. Sajnos, azonban későn. Irgalomért esdeklő tekintete félre fordított fejekkel találkozik. Rá sem néznek. Nem akarják észrevenni őszinte és óriási fájdalmát. Nem hisznek neki, vagy talán nem is akarnak. Még a betegségétől is félnek... Nem bírja tovább, levegő után kapkod... öszszeesik s máris mint a varjú, rémítő kárógással osztozkodnak rajta... Nincs ereje védekezni... De nem, nem lehet, hogy valaki meg ne könyörüljön rajta! Ha szív van a szívében, ha nem lett mindenki pogány, kell, hogy szájalomra találjon... Emberek, ti emberevők, nem félték a sorstól?! Hisz ebben az esetben mi sem volna a földön, amiben bízni, aminek hinni lehetne.

Várjuk a Messiást, lessük a szavát: A leányzó nem halt meg, csak alszik. Kelj fel leányzó, neked élned, virulnod kell, hisz még nem is éltél! S ime, a leány kiszáll koporsójából. Lerázza a rút férgeket magáról. Ereiben új vér pezsdül. Arcán ismét pír fakad. Szemében az akarás lángja lobban. Lelke, szíve ismét magyarosan dobog. Megint ifjú és erős lesz s most, miután megtalálta a boldoguláshoz vezető egyenes utat, erejében bizva elindul egyedül, de biztos reménnyel s megvalósul, mert meg kell valósulnia: »Lesz még egyszer ünnepe a világon!«

Ugy estefelé...

Irtta: Németh Bőske.

Kinézek az ablakon, — és nézem a kis üres, csendes kisvárosi utcát. Félig havas, félig sáros, fehér-fekete színe van az egésznek. Egy-egy alak, többnyire katonaféle, szalad végig rajta a sötétségben. Egy elkésett fás szekér nyikorog az út közepén; de milyen nehezen döcög.

Azon gondolkozom, hol volna jó most lenni? — De hiába, sehol semmi kívánatosat nem tudok találni. Hiszen bármerre mennék is, — ugye — mindenütt: baj, gond, nehéz körülmények, betegség, gyász találódnak: — mindenütt súlyos az élet. Sehol semmi vigasztaló a helyzetben. S ezek a levelek is, akik messze vidékekről s a fővárosból kerülnek be hozzám, ez is mind csupa panaszkodás. De hát Istenem! mindenkinek csak ez? Sehol jobb? Hát mindenkinek egyformán mértek most a szenvedésből? Pedig mégis csak elég lehetett volna már ez az elmúlt pár esztendő is ebből; s mégis csak tart tovább minden, úgy mint volt?

De milyen jó is ez a nagy csend itt nálam; — bizony kell ez nekem néha-néha. Ilyen drága, jó, langyos csend, úgy elfeledtet mindent — csak mégis, valahogy nagyon bánatos vagyok. Szeretnék valahol lenni; nem azért, mintha a körülmények ott tán kedvezőbbek lennének, csak mégis ott jó volna lenni, — jobb; — így gondolom, legalább mostan. De nem lehet. Mert hogy sok mindent nem lehet ezen a világon, ami szegény, elégedetlen, össze-vissza életünket egy kicsit enyhítene. Azért vagyunk aztán olyan viharverték, elmutak és megfásultak. Bizony kiégünk mint a lámpások, egy kicsit világítva, egy kicsit melegítve, de végeredményben mégis csak sötét lesz egyszer minden körülöttnk.

Olyan szomorú kis város ez így estefelé. Vagy minden város ilyen most? Igazán nem lehet sehol a vig, könnyelmű, szép, kacér városi életnek mégcsak nyomát sem megtalálni már? Elyelte mind a háború óriási és telhetetlen torka? Hova lett az emberek drága, mosolygós, élnivágyó, minden örömet éhesen habzó, nyüzsgő kedve?

Két-három olyan jóismerőssel is találkoztam ezekben az utóbbi napokban, akik mind elkészülnek innét, El, mindenáron el innét; el jobb helyre, — így vélik, — ahol esetleg más mederbe terelődik az életük. Pedig már hosszú évek óta e várost lakják. Vajjon mi is az a nyugtalanság az emberben,

ami erőt vesz rajta egyszerre és úgy érzi: most mennie kell. Mind-egy, hogy inessze-e, vagy kevésbé messze, de innen mindenképpen menni. Furcsa, hogy évek óta nem éreztem ezt, de most én is érzem. El, el...

Igy képzeletben már bucsuzom is az itteniektől: sokan voltak hozzám nagyon jók, én is voltam jó és kedves sokaknak, voltak, akik nem szerettek tulságosan, voltak akiket én is kevésbé szívelhettem, — de hát ugye egészen véve mégis: jó, megbecsülni való, derék ember vannak itt; fáj is a szívem egy kicsit, hogy elmegyek tőlük, — de mégis most úgy jött, hogy el kell mennem. El kell mennem, mert erőt vett rajtam a menés nosztalgiaja, — ha szabad magamat ilyen bizzar és önkényes módon kifejezni. Másból is van sors a számomra, máshol is akad majd tennivalóm; máshol is lesznek emberek; én megyek, mert nem lehet maradni már. Valahogy új, más, idegen, szokatlan impressziók kellenének, valami: ami meghajszoljon, fűzön, a lelkem fenekéig megrázzon, végig szaladjon rajtam mint a villamos áram, ami kifordítson belőlem mindent, ami most fogva tart; új vágyak, új nyugtalanságok, lázak, — minden, ami új érzéseket válthatna ki belőlem, új, más átélések, sok színes tarka tűzijáték, ami a lelket elkápráztatja egy-egy pillanatra. Mert még ezer téma szunnyad bennem, százezer elgondolásban; még erősnek, akaratosnak érzem magam, hogy mindezekkel megbirkózzak; még tudom, hogy a java munkásságomnak ezután kell elkövetkeznie, annak a munkának, amire majd tán magam is büszke leszek és telt szívvel mondom — igen, ezt én csináltam, s meg tudtam csinálni, amit akartam; — ugye hogy meg?

Még sok minden előttem van, s azért kell, jobban mondva — kellene mennem; új körülmények, új emberek, új helyzetek, új problémák hívják, várnak, akarnak. S milyen furcsa! — rám néz két drága simogató szem és egyszerre semmibe foszlik minden, amit elgondoltam.

Krisztinkovich József.

Egy ember múlt el ismét közülünk, akinek elmúlása ürt és fájó gyászt hagyott maga után; nemcsak a családjában, hanem a sümegei életben is.

Tevékeny, a közügyek iránt mindig érdeklődő, a társadalmi mozgalmakban fáradszónakul részt kívánó ember volt Krisztinkovich József. Elveinek, meggyőző-

déseinek hűséges harcosa mindvégig. A városi és iskolai gyűlések csak éppen úgy, mint a tisztviselők, mely főparancsnokát gyászolja benne, — mind-mind a maguk emberét veszítették el, korán és váratlanul jött elhunytával. De vesztett véle a sümegi társaság is, mert a jó kedély, a humor, a kedves, közvetlen tréfalkozás tűnt el véle.

Sírja mellett osztatlan részvétellel állott meg egész Sümeg minden rendű és rangú közönsége; s ez a meleg részvét a hátrahagyott, fájdalomtól lesújtott családot, igaz szeretettel veszi körül. Bár ilyenkor emberi szó nagyon kevés a vigasztalásra, de nyújtson nekik némi enyhülést sajtó sebeikre az a biztos tudat, hogy ez a gyász nemcsak az övéké csupán, hanem ebben részt kér magának egész Sümeg társadalmá is, mely egyik munkás harcosát, közkedvelt és becsült tagját veszítette el benne. Nyugodjék békében!

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Krisztinkovich Józsefné szül. szehényfai és gyöngyösmelléki Király Margit úgy a maga, gyermekei, valamint nagyszámú gyászoló rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj, feledhetetlen apa, Krisztinkovich József állami postamester, a magyar postamester és kiadók országos egyesületének alelnöke, szkv. huszárfőhadnagy, életének 57.ik, boldog házasságának 28.ik évében f. hó 23.án este 8 órakor a halotti szentségek átadatos felvétele után spanyol betegség következtében az Úrban csendesen elhunyt. A megboldogult hült tetemei f. hó 25.én d. u. 3 órakor fogtak a helybeli róm. kath. sírkerben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 25.én reggel fél 8 órakor fog a helybeli róm. kath. plébánia-templomban az Úrnak bemutatni. Sümegen, 1918. november 24.én. Áldott legyen feledhetetlen emléked! Krisztinkovich Béla huszárfőhadnagy, Krisztinkovich Aladár tüzérőnkéntes, Krisztinkovich Tibor huszárnkéntes gyermekei. Özv. Boósz Mátyásné szül. Krisztinkovich Mária, Schrey Edéné szül. Krisztinkovich Anna, Lamparter Viktorné szül. Krisztinkovich Erzsébet nővérei. Özv. szehényfai és gyöngyösmelléki Király Nándorné szül. galsai Polgár Julia anyósa. Király Gizella és Iónchei Szabady Béláné szül. Király Berta sógornói. Szabady Béla és Király Gáspár sógorai.

H I R E K.

— A Sümegi Jótékony Nőegyesület halásan köszöni Bárdi Györgyné drné kaposvári áll. közjegyzőné, az egyesület volt elnökének és állandó pártfogójának a világháboruban hősi halált halt fia: Bárdi Györgynek emlékére adományozott 1000 K-ás hadilcsőnkötvényt. Az adomány *«iff. Bárdi György alapítvány»* címet viseli és évi kamatját az elhunyt hős halála évfordulóján, 1919 nov. 16.án először, a következő években folytatódva osztja ki az egyesület a helybeli szegények között. — Az elnökség.

— Halálozás. Strausz Sándor csáktornyai nyomdatulajdonos f.

hó 27.én meghalt 54 éves korában. Temetése f. hó 28.án nagy részvét mellett ment végbe.

— **Községi gyűlés.** Sümeg község képviselőtestülete f. hó 24.én rendkívüli közgyűlést tartott a polgári önképzőkör helyiségében. A gyűlés tárgysorozata előtt Kiss Antal városbíró szép szavakban parentálta el Krisztinkovich József postamesteri és városi képviselőt. A gyűlés határozatilag kimondotta, hogy arról jegyzőkönyvi kivonat készíttessék és a gyászoló családnak adassék át. — Eitner Zsigmond a mai helyzetet, a háború szomorú befejezését vázolta, mely fejtegetéshez több képviselő hozzászólt. — Az előjáróság lemondását a gyűlés elfogadta és azt az illetékes hatóságnak beterjesztette. — A lemondás folytatn megírsedet plébánosi állás betöltése végett a képviselőtestület azzal a kéréssel fordul a megyéspüspökhöz, hogy azt a lehetőség szerint Végh József dr. helybeli kaplannal töltsék be, mert őbenne látja a fontos állás betöltését legjobbnak és legmegfelelőbbnek. — A többi tárgyat, tekintve az idő előrehaladottságát, a jövő gyűlésre halasztotta a közgyűlés.

— **Az állandó választmány gyűlése.** A folyó évi december hó 9.én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalása végett az állandó választmány ülése folyó évi december hó 2.án délelőtt fél 10 órakor fog a vármegyeház gyűléstermében megtartatni.

— **Fizetik a hadisegélyt.** A magyar hadügyminiszterium rendelete alapján a december havi hadisegélyeket, úgy mint eddig, még abban az esetben is kifizetik, ha a bevonult időközben visszaérkezett is. Olyanok családjaitól azonban, akik a jelenlegi viszonyokkal visszaélve, garázdálkodnak, fosztogatnak, rabolnak és egyéb bűncselekményeket követnek el, a hadisegély megvonandó.

— **Gyufa.** Sümeg részére 4 láda gyufát utaltak ki, melyért már személyesen el is utaztak. Így ezzel a fontos cikkel is el lesz látva Sümeg egy jó időre.

— **Mozgalom a coelibatus megszüntetéséért.** Szegeden a délvidék alsóbb papsága: kaplánok és plébánosok népes értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a budapesti Pap Tanács követeléseire még egy követelést csatolnak. Kimondották, hogy a jövőben minden pap, aki felszenteltetett és életének 24 évét betöltötte, minden további nélkül megnősülhessen. Remélik, hogy ezen emberies és modern korszellemnek egyedül megfelelő követeléstük ellen a pápa sem fog akadályokat gördíteni. Az esetre is, ha a Vatikán a magától értendő kívánság elé akadályokat gördítene is, kimondotta a szegedi gyűlés, hogy az alsópapság ismeri és világosan látja azokat az eszközöket, amelyekkel jogos igényét érvényesíteni tudja.

— **Tengerészkülönítmény.** Dr. Hamburger Jenő nagykanizsai kormánybiztos kérelmére Nagykanizsán ezer főnyi létszámot meghaladó tengerészkülönítményt helyeznek el azzal a rendeltetéssel, hogy Zalavármegye összes községeit átkutatva, a fegyvereket, rabolt holmikat és az igazolvány nélküli katonalovakat mindenkiől

elkobozzák, továbbá a 19—23 évesek bevonulását szorgalmazzák, végül ahol rendezettség fordulna elő, ott rendet teremtsenek. A tengerészek 200 főnyi csapatokban teherautókon fogják a vármegyét bejárni s ugyanígy fognak a lehető legnagyobb gyorsasággal azokon a helyeken is megjelenni, ahol a közrend helyreállítása végett szükség lesz rájuk. Ezzel az intézkedéssel Zalamegye nyugalma és közrendje teljesen biztosítottnak tekinthető. Ellenben a saját jól felfogott érdekében cselekszik mindenki, aki a rendőrségen, illetőleg járásának fősolgabíróóságán beszoigáltatja a fegyvereket, lovakat és egyéb kincstári holmikat, mielőtt arra a tengerészek fogják kényszeríteni.

— **Szesztalalom.** A belügyminiszter rendelete megtiltja, hogy kocsmákban, vendéglőkben, kávéházakban és társaskörökben bármiféle szeszes italt kímérjenek. Társaskörökben a tagok összegyűlhetnek, de a szeszes ital kímérése itt is tilos.

— **A gazdatisztek jövője.** A köztársaság népkormányának a nagybirtokok parcellázásáról készülő intézkedései nagy aggályokat ébresztettek a művelt magyar társadalom egyik legértékesebb dolgozó osztályában, az okleveles gazdászok körében jövőendő existenciájukat illetőleg. A népkormányhoz legközelebb álló helyről most a gazdászokat valóban megnyugtató híradás látott napvilágot. E szerint a gazdaspálya a jövőben talán még keresettebb lesz, mint eddig volt. A földbirtokreform keresztülvitele után nem lesznek olyan nagy birtokok, mint ma, de a középbirtokok megmaradnak, sőt számuk több lesz, mint eddig volt és ide gazdaságilag végzett szakemberekre nagy szükség lesz.

— **Megszűnt a tisztí kaució.** A hadügyminiszter az elmúlt napokban rendeletet bocsátott ki, amelyben véglegesen eltörli a tényleges katonatisztek házassodásánál eddig megkövetelt kauciót. Az a kötelezettség azonban, hogy a házasságot a miniszteriumnak és a közigazgatási hatóságoknak be kell jelenteni, ezentul is fennmarad. A hadügyminiszter ezen rendeletét örömmel üdvözljük, mert benne a demokrata uralom újabb biztosítékát látjuk.

— **Jövőre nem lesz cukorgyártás.** Azt hittük, hogy ha majd eljön a béke, akkor minden jó lesz. Elmulnak a bajok és rózsaszín lesz a világ. Sajnos, aligha lesz így. Ha eddig keserű volt a kenyér, most még keserűbb lesz. És ezt a keserűséget nem tudja semmiféle cukor megédesíteni. De aligha lesz cukor, mely még ha meg is lehetne édesíteni, erre a célra szolgálja. A fegyverszünet megkötésekor a foglyok tömegesen hagyták el az országot és ma már jóformán csak azok vannak itt, akik sohasem is akarnak elmenni. Helyettük azonban ma még más munkaerő nincsen. A leszerelt katonák — legalább egyelőre — nem akarnak dolgozni. Így aztán egyes uradalmakban a mezőgazdasági üzem majdnem teljesen szünetel. A földből nem képesek kiszedni a cukorrépat, úgy hogy fele ott rothad el a földben. S minthogy nem lesz cukorrépa, vagyis nem olyan mennyiségben, mint eddig volt,

s minthogy szén sem lesz a fel-dolgozásra, a jövő évben a cukorgyárak nagyrésze kénytelen lesz üzemét korlátozni, vagy teljesen beszüntetni. Így állhat be aztán az a helyzet, hogy a jövő évben nem lesz cukor.

— **A pénz.** Valahogy befészkelte magát az emberek gondolkodásába a hiedelem, hogy a pénz egy szép napon nem ér semmit. Ugy látszik, a 48-as idők pénzválságaira gondolnak, meit hogy akkor az egymást fölváltó hatalmak kimondották, hogy az elöttük kormányzók pénzei értéketeleneek. Akkor egészen más volt a helyzet, mint most. Nem szabad a pénz csödjéről beszélni. A pénz nem egyéb, mint csereeszköz. Hogy ne kelljen egy hasáb fát cipelnem a zsebemben, hogy a kereskedésben fizethessek vele, hát először eladom a fát pénzért és azzal veszem meg azt, amire szükségem van. Szóval csupán az adásvétel megkönnyítésére való. Viszont adó fejében sem kívánnak tőlünk bort, disznót, libát, szóval érut, tehát adót is pénzzel fizetünk. Legyen elkészülve arra minden ember, hogy ez az adó nagy lesz, tehát sok pénzt kell fizetni, így lassankint visszakerül a pénz az államhoz, aki kibocsátotta. Az állam pedig nem lesz olyan örült, hogy mikor így összevonta a sok papírpénzt, kimondja azt; a papírpénz nem ér semmit, — ennek nem volna semmi értelme, mert maga az állam vesztené legtöbbet. Egész nyugodtan elfogadhatunk olyan papírpénzt, melyet az Osztrák-Magyar Bank bocsájtott ki, ha nem is oly cifra, mint az előbbiek, — úgy is rövidesen kicserélik valamennyit az új Magyar Bank pénzével.

Felelős szerk. Dr. Gellért Samu.
Szerkesztőtárs: Németh Böske.
Laptul. kiadó: Horvát Gábor.

Lakást keres

bérbe, esetleg megvételre

Dr. TAKÁCS

sümegi közjegyző.

Értesítés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Sümegen a Mihályfai utcában (Kovács vendéglő mellett)

szobafestő és mázó műhelyt

rendeztem be. Elvállalok a legújabb minták után szobák festését, valamint mázó munkákat.

Szíves támogatást kér

Miskó János

szobafestő és mázó.

Nyomdásztanonc

felvétetik lapunk könyvnyomdájában.